

Василь ПРИСЯЖНЮК,
прокурор Одеської області,
державний радник юстиції 2 класу

СТАБІЛІЗАЦІЯ КРИМІНОГЕННОЇ ОБСТАНОВКИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЕФЕКТИВНОЇ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ (З практичної діяльності прокуратури Одеської області)

Ключові слова: координація діяльності правоохоронних органів; протидія злочинності; злочинні угруповання; корупційні діяння; незаконні оборудки; хабарництво.

Наполеглива та копітка робота прокуратури області щодо координації діяльності правоохоронних органів у протидії злочинності дала змогу досягти певного поліпшення криміногенної обстановки.

Нинішнього року зменшилась кількість грабежів, розбійних нападів, умисних убивств, тяжких тілесних ушкоджень, що спричинили смерть потерпілого, хуліганств, вимагань, злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних речовин. При цьому розкриття злочинів покращилось порівняно з минулим роком з 83,5% до 84,5%.

Більш уважним і прискіпливим був нагляд за розслідуванням кримінальних справ слідчими органів прокуратури. Як наслідок, поточного року закінчено провадженням 584 кримінальні справи, 573 з яких направлено до суду з обвинувальним висновком, відшкодовано в ході слідства понад 11 млн гривень.

У цьому році направлено до суду кримінальну справу стосовно керівника відділення ЗАТ КБ «Приватбанк», такої собі сучасної Соньки-Золотої Ручки, яка за пособництва іншої аферистки підроблювала документи на грошові перекази фізичних осіб. Діючи в злочинному тандемі, ці особи привласнили та легалізували коштів на загальну суму понад 850 тис. гривень.

Обласна прокуратура забезпечує ефективну протидію організованій злочинності.

Так, цього року знешкоджено 20 організованих злочинних угруповань, що діяли на території області. За направленими до суду кримінальними справами до відповідальності притягнуто 68 осіб, якими у складі організованих злочинних груп скоєно 443 злочини.

На даний момент судом розглядається кримінальна справа щодо членів злочинної групи з 4 осіб, які, діючи за принципом фінансової піраміди, під прикриттям діяльності компанії «Інтвей», шахрайським шляхом заволоділи коштами громадян на значні суми.

Нещодавно постала перед судом злочинна організація у складі 7 осіб, які заволоділи грішми вкладників кредитної спілки «Партнерський кредит».

Прокуратура області направила до суду кримінальну справу щодо стійкої злочинної групи під керівництвом лікаря-хірурга міської клінічної лікарні, яка упродовж двох років займалася придбанням і збутом наркотичних засобів, отруйних сильнодіючих лікарських препаратів та прекурсорів, а також організувала й утримувала три притони для вживання цих речовин.

Направлено до суду кримінальну справу щодо організованої злочинної групи, яка організувала незаконне переправлення через державний кордон України 142 іноземних громадян, виготовила 392 завідомо підроблені документи, що дало змогу іноземцям

продовжити термін перебування в Україні без відповідних законних підстав. У ході слідства виявлено 1 210 злочинів, скоєних цим угрупованням.

Прокуратура області вдається до рішучих заходів щодо додержання вимог митного законодавства. Це викликано тим, що сьогодні 7 торговельних портів Одещини – гарячі точки не тільки для митників, а й підприємливих ділків, які вдаються до різного роду махінацій під час митних процедур.

Ми добре розуміємо ту відповідальність, що покладається на органи прокуратури щодо забезпечення законності на кордоні, запобігання незаконному ввезенню товарів, попередження значних втрат бюджету від незаконних оборотів при здійсненні імпорتنих та експортних операцій.

Питання додержання вимог митного законодавства, боротьби з контрабандою на Одещині набуває особливої актуальності, що пояснюється географічним розташуванням регіону. Це вихід до Чорного моря та діяльність 7 морських торговельних портів, через які імпортуються та експортуються вантажі не лише підприємствами Одеської області, а й інших регіонів.

Саме від діяльності такої важливої галузі залежить надходження платежів до бюджету і наявність робочих місць для громадян, зайнятих у сфері транспортних послуг, обслуговування портів, торгівлі тощо.

Якщо на економічні чинники органи прокуратури впливати не можуть, то усунення порушень на кордоні, забезпечення законності в діяльності митних органів є одним із пріоритетів нашої діяльності. Тому працівники прокуратури властивими їм засобами намагаються покласти край незаконному переміщенню товарів та цінностей через митний кордон держави.

Особливо важливим є те, що в тісній співпраці з правоохоронними органами області прокуратурою викрито та знешкоджено низку схем контрабандного ввезення в Україну товарів та ухилення від сплати митних платежів, реалізація яких завдавала мільйонних збитків державному бюджету.

Передусім – це так звані інтелектуальні схеми, що використовувалися «білокомірцевими» злочинцями. Скажімо, ввезення това-

рів фізичними особами-підприємцями на підставі рішень судів про звільнення від сплати ПДВ, заниження митної вартості нових автомобілів внаслідок їх декларування як розібраних та пошкоджених у результаті природних стихійних явищ, пільгове оформлення імпорتنих вантажів, які декларувалися від імені громадянина, визнаного інвалідом, тощо.

За однією з таких схем окремими суб'єктами підприємницької діяльності – фізичними особами, із застосуванням судових рішень на територію України за зовнішньоекономічними контрактами ввозилися товари без сплати сотень мільйонів гривень на додану вартість.

Протиправні дії з митного оформлення товарів, ввезених трьома підприємливими ділками за вказаною схемою, припинено лише за втручання прокуратури області. Порушено кримінальні справи, оскаржено усі незаконні судові рішення, внесено приписи керівникам митних установ про усунення порушень закону. Це змусило даних суб'єктів розмитнювати товари на загальних підставах, що додало до бюджету 200 млн гривень.

За нинішніх умов найбільш поширеними є звичайні, так би мовити, контрабандні схеми. Це переміщення товарів поза митними постами, або приховування їх від митного контролю, так звана «чорна контрабанда». Намагання зменшити митні відрахування за рахунок зменшення кількості вантажу, неправильно вказаних цін, якості товарів, їх найменування («сіра контрабанда»).

Протидія правоохоронних органів спонукає злочинців з метою отримання надприбутків вдосконалювати схеми, шукати інших шляхів обходу закону.

На жаль, не завжди митні органи стоять на сторожі інтересів держави. Лише у поточному році за вчинення злочинів притягнуто до кримінальної відповідальності 14 працівників митниці.

Приміром, заарештовані та постанали перед судом заступник начальника Південної митниці, начальник відділу митного оформлення вантажів цієї митниці, інспектор відділу, які, діючи за попередньою змовою, через інспекторів митного посту «Іллічівськ», отримували гроші від суб'єктів підприємницької діяльності за невжиття

заходів митного контролю вантажів. Усього за період злочинної діяльності ними було зібрано майже 324 тис. доларів.

Цього року органами прокуратури порушено 6 кримінальних справ щодо митників, які своїми діями сприяли заниженню митної вартості товарів, з яких у 2 кримінальних справах збитки становлять понад 4 млн гривень.

Водночас не хотілося б звести проблему тільки до працівників митних органів, адже серйозні порушення вимог закону допускаються працівниками інших органів державного контролю, які здійснюють свою діяльність на кордоні та мають попереджати про надходження на територію України шкідливих для здоров'я громадян товарів, і насамперед – продуктів харчування.

Особлива увага прокуратури приділяється питанням законності ввезення м'яса і м'ясопродуктів. Два роки тому прокуратурою області виявлені факти ввезення 54 контейнерів з мороженими м'ясопродуктами походженням з Китаю, які з вини службових осіб Одеської регіональної служби державного ветеринарно-санітарного контролю і нагляду на державному кордоні та транспорті були ввезені на територію порту на порушення існуючої заборони Державного департаменту ветеринарної медицини. За цими фактами порушено 4 кримінальні справи стосовно службових осіб Регіональної служби, щодо яких вже винесені обвинувальні вироки.

З метою запобігання можливому розповсюдженню даної партії м'ясопродуктів на території України у лютому 2009 року прокуратура звернулася до суду з позовом про примусове вивезення вказаних контейнерів. Як результат, у квітні ДП «Коско-Одеса судноплавство і торгівля» добровільно здійснило завантаження цих контейнерів та вивезло їх за межі нашої держави.

Ще одне дуже важливе та надзвичайно актуальне для нашого регіону питання, яке не виходить з-під контролю та нагляду, – це порушення законодавства у сфері земельних відносин. Дуже часто ці порушення є хрестоматійними зразками корупційних діянь і хабарництва, а з цими явищами ми ведемо непримиренну боротьбу.

Особливо складною є ситуація із земельними ділянками в районах, які мають

вихід до Чорного моря та лиманів і являють собою ласий шматок для усіляких аферистів і чиновників-корупціонерів, котрі звикли наживатися за рахунок держави.

Хочу сказати, що прокуратурою Одеської області впродовж поточного року проведено результативні перевірки з питань додержання законодавства у сфері земельних відносин та охорони земель, за наслідками яких викрито численні випадки незаконного вилучення земель із державної та комунальної власності, протиправної зміни їх цільового призначення, самовільного та нецільового використання і забруднення тощо.

Проведенню перевірок передувало детальний аналіз звернень громадян, народних депутатів України, повідомлень в засобах масової інформації щодо стану законності у сфері земельних відносин та даних органів державного контролю.

Особлива увага приділялася питанням ефективності та законності діяльності державних органів контролю. Прокуратурою області перевірені всі контролюючі органи обласного рівня, відповідальні за здійснення контрольних функцій у сфері земельних відносин.

Виявлено численні порушення в діяльності органів контролю, у зв'язку з чим керівникам Головного управління земельних ресурсів в Одеській області, обласної держземінспекції, обласної екологічної інспекції, Державного управління охорони навколишнього середовища в Одеській області, Державної екологічної інспекції з охорони довкілля Північно-Західного регіону Чорного моря внесено подання, за результатами розгляду яких вже 17 посадових осіб притягнуті до дисциплінарної відповідальності.

Особливо актуальними у цьому році були питання законності рішень органів місцевого самоврядування із земельних питань, використання постановлених з порушенням закону або підроблених судових рішень при набутті права власності чи користування земельними ділянками, цільового використання земель, законності проведення будівельних робіт тощо.

Мала гучний резонанс кримінальна справа, порушена прокуратурою області стосовно заступника голови Білгород-

Дністровської райдержадміністрації, депутата Підгірненської сільської ради цього району та його пособника, які вимагали 2 160 000 доларів США від громадянина за надання йому в оренду 8 га землі для ведення особистого селянського господарства. Злочинці таки отримали частину хабара на суму 2 000 000 грн. Проте за скоєне постали перед судом. У травні поточного року вирок суду обидва засуджені до 10 та 8 років позбавлення волі.

Уже в суді кримінальна справа порушена прокуратурою стосовно голови Балтської районної державної адміністрації, який за пособництва депутата Одеської обласної ради вимагали та одержали хабар у розмірі 100 тис. грн за укладення договору оренди землі. А також стосовно заступника голови Любашівської РДА, депутата цієї ж райради, який разом із пособником за надання дозволу на розробку технічної документації на земельну ділянку вимагав та одержав 15 тис. доларів США.

Найближчим часом ми направимо до суду ряд не менш резонансних кримінальних справ, порушених у 2009 році стосовно голови Котовської райдержадміністрації, депутата районної ради, голови Нерубайської сільської ради Біляївського району і депутата Біляївської районної ради, голови Ново-долинської сільської ради Овідіопольського району. Всі вони за сприяння в земельних питаннях вимагали та отримали від громадян хабарі у значних розмірах, причому як у гривнях, так і в доларах США та євро.

За результатами прокурорських перевірок порушено 32 кримінальні справи, внесено 213 протестів, 224 приписи та подання, вимоги яких розглянуто і задоволено. За

складеними прокурорами протоколами до різних видів відповідальності притягнуто 205 посадових осіб, 11 посадовців притягнуто судом до відповідальності за корупційні діяння. Відшкодовано 1,7 мільйона гривень завданих незаконними об'єктами з землею збитків, до комунальної власності повернуто близько 815 гектарів землі.

Нещодавно порушено кримінальну справу щодо посадових осіб Одеської регіональної філії Центру державного земельного кадастру, відділу держкомзему в Овідіопольському районі та посадових осіб ТОВ «Геоконсалтінг», наслідком злочинних дій яких стало виготовлення та оформлення на підставі підробленого судового рішення за заниженою на 4,3 млн грн експертною грошовою оцінкою державного акта на право власності на земельну ділянку площею 0,78 гектара в Овідіопольському районі.

Розслідується кримінальна справа щодо посадових осіб Біляївської райдержадміністрації, Біляївського відділу земельних ресурсів, які на підставі договорів міні, укладених Біляївською райдержадміністрацією з 19 громадянами, земельні ділянки площею майже 35 гектарів, розташовані на території Усатівської сільської ради, вилучили із державної власності та передали у власність громадян. І все це на підставі підроблених посадовцями Біляївської райдержадміністрації та відділу земельних ресурсів витягів з технічної документації, актів встановлення меж в натурі та заяв громадян, які на той час померли.

У статті наведено лише окремі факти беззаконня, викриті прокуратурою Одеської області у поточному році, на які принципово відреаговано.

Василь ПРИСЯЖНЮК

**СТАБІЛІЗАЦІЯ КРИМІНОГЕННОЇ ОБСТАНОВКИ
ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЕФЕКТИВНОЇ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ
(З практичної діяльності прокуратури Одеської області)**

Резюме

Наведено численні приклади, що відображають ефективність наглядової діяльності органів прокуратури Одеської області. Більшість із них ілюструють результати цієї роботи на найефективніших напрямках, а саме: боротьба з організованою злочинністю, корупцією, нагляд за додержанням вимог Земельного та Митного кодексів України.

Василий ПРИСЯЖНЮК

**СТАБИЛИЗАЦИЯ КРИМИНОГЕННОЙ ОБСТАНОВКИ
КАК РЕЗУЛЬТАТ ЭФФЕКТИВНОГО ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ КОРРУПЦИИ
(Из практической деятельности прокуратуры Одесской области)**

Резюме

Приведены многочисленные примеры, которые отображают эффективность надзорной деятельности органов прокуратуры Одесской области. Большинство из них иллюстрируют результаты этой работы на наиболее эффективных направлениях, а именно: борьба с организованной преступностью, коррупцией, надзор за исполнением требований Земельного и Таможенного кодексов Украины.

Vasyl PRYISIAZHNIUK

**STABILIZATION OF CRIMINAL SITUATION AS THE RESULT
OF EFFECTIVE CORRUPTION COUNTERACTION
(From the practice of Odessa Regional Prosecutor's Office)**

Summary

The article deals with many best practice examples of effective supervision activity of prosecutor's offices of Odessa region. The majority of practice examples are connected with the such areas of prosecutorial activities as: organized crime and corruption combating, supervision on execution of Land Code and Customs Code of Ukraine.